

Deadline advies ASD	n.v.t.
Thema	Sociaal Domein aanverwant beleidsterrein
College-/raadsvoorstel	Inwonersparticipatie
Corsa nr voorstel	n.v.t.
Bijlage(n)	n.v.t.
Beleidsmedewerker	Lisa Boons
Vakafdeling	
Kopiehouder ASD	
Kenmerk ASD	ASDB.22.005.05

Inwonersparticipatie in de gemeente Best

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Best

De Adviesraad Sociaal Domein Best brengt hierbij **een ongevraagd advies** uit over de rol en de betrokkenheid van de inwoners bij de inwonersparticipatie.

Het afgelopen jaar heeft de ASDB als aandachtspunt participatie gehad. De rol ten aanzien van cliëntenparticipatie is vastgelegd in de verordening en de uitwerking daarvan heeft de adviesraad vastgelegd in een verantwoording ten aanzien van de werkwijze. Deze is onder nummer ASDB21.278.05 per 22 december 2021 ingediend. De gemeente heeft de ontvangst hiervan bevestigd met PI21-07623.

Er is voor de Adviesraad Sociaal Domein een wezenlijk verschil in zijn rol ten aanzien van cliëntenparticipatie en inwonersparticipatie. Cliëntenparticipatie is voor de adviesraad een activiteit in de praktijk van alledag; actief op zoek naar cliënten. Inwonersparticipatie daarentegen is voor de adviesraad een aandachtspunt: hoe wordt dit nu in Best gerealiseerd.

Discussie

Hoewel de adviesraad volgens de verordening van de Adviesraad Sociaal Domein, geen rol heeft ten aanzien van inwonersparticipatie behoudens onderwerpen die het sociaal domein raken, is de adviesraad van mening dat binnen de gemeente de discussie gevoerd moet worden over de betrokkenheid van inwoners bij de vormgeving en inrichting van het proces van de inwonersparticipatie.

Discussiepunt

Hoe waarborgen het College van B&W en de gemeenteraad de betrokkenheid van inwoners bij het vormgeven van beleid en uitvoering ten aanzien van inwonersparticipatie.

Onderbouwing

Er is een groeiende onvrede bij inwoners met betrekking tot de daadwerkelijke betrokkenheid bij initiatieven en inspraakprocedures, waarbij een aantal ontwikkelingen zichtbaar is:

- Een groeiend belang om zaken integraal te benaderen, waarbij wonen en het sociaal domein voor inwoners één wereld is.
- Veranderingen op het bestuurlijk vlak.
- Ontwikkelingen met betrekking tot de omgevingsvisie, met name het proces en de weging van inwonersparticipatie in de omgevingsvergunning.
- Een afnemend vertrouwen van inwoners met betrekking tot de politiek.
- Een toenemend belang voor inwonersperspectief ten aanzien van het gemeentelijk beleid.

Verschillende belangrijke punten ten aanzien van inwonersparticipatie zijn al in 2009 beschreven door de ombudsman (uit: rapport "we gooien het de inspraak in", van Brenninkmeijer 2009) Deze punten zien we ook in Best nog steeds terug. (Zie voor tekst bijlage 1)

- De beleidsmedewerker stuurt de adviesaanvraag naar de ASD: info@asdb.nl
- De ASD stuurt het advies digitaal naar de gemeente: info@gembest.nl en cc naar info@asdb.nl
- De ASD ontvangt een bevestiging van het ingediende advies van info@gembest.nl
- De beleidsmedewerker informeert de ASD met onderbouwing op welke wijze het advies van de ASD in het college-/raadsvoorstel is meegenomen.
- De beleidsmedewerker voegt het advies van de ASD toe het raads-/ collegevoorstel.

Naast de door Brenninkmeijer genoemde punten, wil de ASDB voor Best ten aanzien van wonen en de omgevingswet de onderstaande punten benoemen:

- Voor inwoners zijn wonen en sociaal domein onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Een integrale benadering gemeentehuis-breed, met een insteek vanuit de leefwereld van de inwoners is noodzakelijk om inwoners mee te nemen in ambtelijke trajecten.
- De zeer beperkte invulling die participatie (proces en resultaten) kan krijgen volgens de omgevingswet (Raadsavond themasessie Omgevingswet d.d. 19 juli 2021, onderwerp adviesrecht gemeenteraad en inwonersparticipatie).
- Bewoners willen serieus participeren, maar worden daarin niet serieus meegenomen. Als voorbeelden het terrein voormalige muziekschool in relatie tot Omgevingsvisie Naastenbest 2017, aanleg snelfietsroute Den Bosch-Eindhoven.
- Participatie kan niet uitsluitend overgelaten worden aan bewonersoverleggen (PSBO Platform Samenwerkende BewonersOverleggen, voorheen GOEB) of in zijn geheel overgedragen worden aan initiatiefnemers, projectontwikkelaars en/of ingehuurd bureaus.

Risico's

- De politiek, College van B&W, gemeenteraad, krijgen een nog grotere afstand ten opzichte van de Bestse burger.
- Burgers hebben het gevoel niet te worden gehoord. Zij kunnen en mogen niet meedenken over allerlei zaken die in hun omgeving gebeuren (onderhoud wegen, groen en nieuwe ontwikkelingen, zorg voor geluids- en luchtkwaliteit etc.)
- Participatie wordt afhankelijk gemaakt van de intenties van de initiatiefnemer(s) c.q. projectontwikkelaar, waarbij de omwonenden per definitie een zwakke positie hebben.
- Men ervaart dat het belang van de burger onvoldoende ondersteund wordt door de gemeente.

Aandachtspunten

- Participatie is niet alleen iets wat overgelaten moet worden aan de marktpartijen, maar een proces waar de gemeente een belangrijke rol in heeft en met een duidelijk budget in moet investeren.
- Heldere keuzes vooraf maken en communiceren zijn daarbij essentieel (ook uit het rapport van Brenninkmeijer, we gooien het in de inspraak 2009: zie bijlage 2.)
- Mening en belangen van inwoners kunnen uiteenlopen. Een goed en tijdig gestart participatietraject, kan uiteindelijk een versnellend effect hebben.
- Voor effectieve participatie is de schaalgrootte/de menselijke maat, erg belangrijk. Dit moet dicht bij de leefwereld van mensen zijn.
- Duidelijke communicatie over hoe het participatieproces verloopt.
- Professionele ondersteuning van bewoners- en bewonersorganisaties om de gemeente te helpen invulling te geven aan de inwonersparticipatie.
- Duidelijkere plaats van PleinBest.nl, waarbij ook de menselijke maat essentieel is.

Suggestie

1. Inwonersparticipatie wordt een onderwerp waarop over het proces, verplicht advies gevraagd wordt aan de adviesraad in het kader van de Omgevingswet.
2. Uitgewerkt moet worden hoe deze adviestaak wordt ingebed en vormgegeven binnen de ASDB of een separate adviesraad in het kader van de Omgevingswet.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Best,
Datum, 31 januari 2022

Freke van der Esch, voorzitter Adviesraad Sociaal Domein

-
- De beleidsmedewerker stuurt de adviesaanvraag naar de ASD: info@asdb.nl
  - De ASD stuurt het advies digitaal naar de gemeente: info@gembest.nl en cc naar info@asdb.nl
  - De ASD ontvangt een bevestiging van het ingediende advies van info@gembest.nl
  - De beleidsmedewerker informeert de ASD met onderbouwing op welke wijze het advies van de ASD in het college-/raadsvoorstel is meegenomen.
  - De beleidsmedewerker voegt het advies van de ASD toe het raads-/ collegevoorstel.

Bijlage 1

De belangrijkste kritiekpunten volgens het onderzoek van Brenninkmeijer (uit: rapport “we gooien het de inspraak in”, van Brenninkmeijer 2009)

- De politiek heeft al besloten terwijl bij de burgers de suggestie is gewekt dat zij nog kunnen participeren in de besluitvorming.
- De burgers worden te laat betrokken bij de besluitvorming zodat de burger daar geen invloed meer op heeft.
- Hoewel de gemeente burgerparticipatie organiseert, wordt de inbreng van burgers vervolgens genegeerd.
- De gemeente wil geen gesprek met de burgers maar kiest voor een zeer procedurele en formele benadering.
- De gemeente verstrekt geen informatie, burgers worden daardoor onverwacht met de uitvoering van het besluit geconfronteerd.
- Door het gebrek aan informatie stroken de verwachtingen van de burgers niet met de realiteit, burgers weten vaak niet waar zij precies bij betrokken worden en dat zorgt voor teleurstelling en frustratie achteraf.
- De gemeente handelt niet zorgvuldig door bijvoorbeeld niet goed na te gaan wie de belanghebbenden bij een bepaald besluit zijn of maar een deel van de buurtbewoners te informeren.
- De gemeente verstrekt onduidelijke en onvolledige informatie waardoor het voor burgers moeilijk is om goed in te schatten wat een besluit nu precies inhoudt.

-
- De beleidsmedewerker stuurt de adviesaanvraag naar de ASD: info@asdb.nl
  - De ASD stuurt het advies digitaal naar de gemeente: info@gembest.nl en cc naar info@asdb.nl
  - De ASD ontvangt een bevestiging van het ingediende advies van info@gembest.nl
  - De beleidsmedewerker informeert de ASD met onderbouwing op welke wijze het advies van de ASD in het college-/raadsvoorstel is meegenomen.
  - De beleidsmedewerker voegt het advies van de ASD toe het raads-/ collegevoorstel.

Bijlage 2

Heldere keuzes vooraf maken en communiceren zijn daarbij essentieel (ook uit het rapport van Brenninkmeijer, “we gooien het in de inspraak 2009”).

1. De gemeente motiveert of en zo ja hoe ze burgers betreft bij beleids- en besluitvorming. Criteria daarbij zijn: heeft het invloed op de leefomgeving en is er ruimte voor participatie. Deze motivering maakt de gemeente desgevraagd kenbaar.
2. De gemeente maakt participatie een vast onderdeel van het politieke en bestuurlijke besluitvormingstraject.
3. De gemeente gaat zeer terughoudend om met de mogelijkheid participatie te beperken vanwege het algemeen belang. Kiest de gemeente er toch voor burgerparticipatie te beperken dan moet ze deze keuze motiveren.
4. De gemeente bepaalt, voordat het participatietraject van start gaat, welke rol de burger krijgt: – meebeslissen; – coproduceren; – adviseren; – raadplegen; – informeren.
5. De gemeente zorgt voor een zorgvuldig vormgegeven participatieproces. Dit betekent dat de gemeente expliciet maakt:
  - welk onderwerp ter discussie staat;
  - wie ze bij de beleids-/besluitvorming betreft, dus wie de belanghebbenden zijn;
  - op welke wijze ze het participatieproces inricht, zo mogelijk in overleg met de belanghebbenden;
  - op welke wijze ze de burger het best kan bereiken, bijvoorbeeld per brief, via de media of huisbezoek. Voor welke wijze ze kiest is mede afhankelijk van de rol die de burger heeft gekregen in het participatieproces. Constructieve houding.
6. De gemeente is oprecht geïnteresseerd in hetgeen burgers naar voren brengen en laat dat merken in woord en daad. Van burgers mag een constructieve bijdrage worden verwacht.
7. De gemeente weegt de inbreng van burgers mee in de uiteindelijke beslissing en maakt dat zichtbaar.
8. De gemeente levert extra inspanning om alle belanghebbenden actief te betrekken, dus ook degenen die zich niet meteen in eerste instantie zelf aanmelden. Informatieverstrekking u
9. De gemeente informeert de burger tijdig en volledig over het onderwerp van participatie, hun rol en de manier waarop het participatieproces vorm krijgt.
10. De gemeente informeert burgers gedurende het participatietraject regelmatig over wat er gebeurt met hun inbreng. De inbreng van burgers wordt schriftelijk vastgelegd. De gemeente informeert burgers ook over lang stilliggen, uitstel of wijziging van voornemens of plannen van de gemeente. De gemeente motiveert haar besluit waarbij ze aandacht besteedt aan de door burgers naar voren gebrachte (tegen) argumenten. (uit: rapport we gooien het de inspraak in, Brenninkmeijer 2009)

-
- De beleidsmedewerker stuurt de adviesaanvraag naar de ASD: info@asdb.nl
  - De ASD stuurt het advies digitaal naar de gemeente: info@gembest.nl en cc naar info@asdb.nl
  - De ASD ontvangt een bevestiging van het ingediende advies van info@gembest.nl
  - De beleidsmedewerker informeert de ASD met onderbouwing op welke wijze het advies van de ASD in het college-/raadsvoorstel is meegenomen.
  - De beleidsmedewerker voegt het advies van de ASD toe het raads-/ collegevoorstel.